

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2020. ГОДИНУ УЈЕДИЊЕНЕ СРПСКЕ

Број: 03-07-6-731/21
Сарајево, 27.01.2023. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	12

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Уједињене Српске за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је следеће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, утврђено је да је Уједињена Српска прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1) и став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Уједињене Српске за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Уједињена Српска се финансирала из сљедећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	29.994,50	5,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	368.750,00	56,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	254.568,40	39,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	653.312,90	100,00
II	Остали приходи и друго	0,03	0,00
	Извори финансирања (I+II)	653.312,93	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 785.830,40 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Уједињена Српска. Скраћени назив: УС.

Уједињена Српска је уписана у регистар код Основног суда у Бања Луци, број уписа: Рп-3/15 од 16.12.2015. године. Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број Рп-3/15 од 19.06.2020. године уписана је промјена лица овлаштеног за заступање и представљање у јединственом регистру политичких организација.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Јована Дучића 25.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, лица овлаштена за заступање Уједињене Српске су: Ненад Стевандић, предсједник странке, Марио Милановић, замјеник предсједника и Маринко Драгишић, замјеник предсједника.

Овлаштено лице за подношење финансијског извјештаја за 2020. годину је Свјетлана Марић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, Уједињена Српска има сљедећу организациону структуру:

- Главни одбор странке,
- 3 градска одбора и
- 22 општинска одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Уједињене Српске за 2020. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Уједињене Српске обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања, са посебним нагласком на приходе из буџета, прилоге физичких лица и трошкове изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је преглед финансијских извјештаја Уједињене Српске у периоду од 2016. до 2019. године, након чега су издати извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да сваке године доноси програм утrophка средстава и исти доставља Централној изборној комисији Босне и Херцеговине правовремено, те да новчана средства обезбијеђена за финансирање странке троши у складу са програмом утrophка средстава, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави потпуне и правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. Такође, Служба за ревизију је препоручила странци да успостави евиденције о приходима и расходима по организационим одборима, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање и да изврши усаглашавање својих обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Уједињена Српска није поступила у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, исказала укупне расходе у износу од 785.830,40 КМ.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2020. годину, који је доставила Уједињена Српска, утврђено је да је странка планирала трошкове у укупном износу од 592.800,00 КМ, и то: трошкове рекламе и пропаганде у износу од 370.000,00 КМ, режијско-административне трошкове у износу од 15.800,00 КМ, трошкове птт услуга у износу од 53.000,00 КМ, трошкове инвестиционог и текућег одржавања у износу од 1.500,00 КМ, трошкове закупа канцелеријских просторија и јавних површина у износу од 130.000,00 КМ, трошкове репрезентације и угоститељских услуга у износу од 12.000,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 2.500,00 КМ и трошкове превоза у износу од 8.000,00 КМ.

Анализом достављеног Програма утрошка средстава за 2020. годину, утврђено је да странка није сачинила програм утрошка средстава по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима.

- Трошкове репрезентације и угоститељских услуга странка је планирала у износу од 12.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 28.615,54 КМ.
- Увидом у пословне књиге и финансијски извјештај, утврђено је да је политичка странка остварила трошкове за које није могуће утврдити да ли су планирани и у којем износу, и то: трошкове електричне енергије, трошкове књиговодствених услуга, трошкове комуналних услуга и утрошене воде.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала трошкове електричне енергије у износу од 14.085,56 КМ, трошкове књиговодствених услуга у износу од 1.521,00 КМ, трошкове комуналних услуга у износу од 1.884,65 КМ и утрошене воде у износу од 491,95 КМ. Увидом у програм утрошка утврђено је да је странка планирала режијско-административне трошкове у износу од 15.800,00 КМ.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала различите врсте трошкова у укупном износу од 227.391,14 КМ, које није планирала програмом утрошка средстава за 2020. годину.

Уједињена Српска је остварила трошкове ситног инвентара и ауто гума у износу 13.047,01 КМ, трошкове канцеларијског материјала у износу од 15.558,84 КМ, трошкове осталог материјала у износу 1.322,81 КМ, трошкове горива и мазива у износу од 686,25 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 29.382,16 КМ, остале нематеријалне трошкове у износу од 6.435,00 КМ, трошкове техничког прегледа и регистрације у износу од 4.569,10 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 125.364,77 КМ, хуманитарне расходе у износу од 19.887,20 КМ, трошкове стручних публикација, часописа, дневних новина у износу од 183,50 КМ и трошкове такси, новчаних казни и слично у износу од 10.954,50 КМ.

Уједињена Српска програм утрошка није сачинила по врстама трошка, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима, те је средства у износу од 246.189,84 КМ утрошила мимо Програма утрошка средстава за 2020. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Уједињена Српска је прекршила одредбе члана 5. став (4)² и члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја политичке странке, утврђено је да је странка примила неновчане донације по основу вођења плаћене изборне кампање на друштвеној мрежи и бесплатног политичког оглашавања, те исте није евидентирала у пословним књигама и није исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

² Политичке партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те да издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.

- (1) Увидом у одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине утврђено је да су физичко лице и кандидат политичке странке на друштвеним мрежама водили плаћену изборну кампању, а прије службеног почетка изборне кампање.

С обзиром да политичка странка није платила објаве на друштвеним мрежама, остварила је неновчане донације физичког лица и кандидата странке, како слиједи:

- Увидом у Одлуку Централне изборне комисије Босне и Херцеговине број: 05-1-07-5-1118/20 од 03.11.2020. године, утврђено је да је Миле Аљетић, кандидат политичке странке, путем друштвене мреже „Facebook“ водио плаћену изборну кампању, прије службеног почетка изборне кампање за Локалне изборе 2020. године. Исто тако, утврђено је да је објава спонзорисана.

У годишњем финансијском извјештају странка није евидентирала неновчану донацију овог физичког лица.

- Увидом у Одлуку Централне изборне комисије Босне и Херцеговине број: 05-1-07-5-1139/20 од 05.11.2020. године, утврђено је да је Небојша Шешлија, кандидат политичке коалиције „Изградимо заједно Источну Илићу“ путем друштвене мреже „Facebook“ водио плаћену изборну кампању, а прије службеног почетка изборне кампање. Такође је утврђено да је објава спонзорисана.

Уједињена Српска није у финансијском извјештају евидентирала неновчану донацију физичког лица.

- (2) „Алтернативна телевизија“ д.о.о. Бања Лука је путем имејла доставила седмичне извјештаје о медијском представљању Уједињене Српске. Према овим извјештајима, Уједињена Српска је, у периоду изборне кампање, поред плаћеног политичког оглашавања путем „Алтернативне телевизије“ користила и остале видове бесплатног представљања ове политичке странке. „Алтернативна телевизија“ д.о.о. Бања Лука је у својим извјештајима навела минуте плаћеног политичког оглашавања, као и минуте осталих видова бесплатног представљања Уједињене Српске. Према овим извјештајима у укупном времену оглашавања политичке странке плаћено оглашавање учествује у проценту од 94,93%, док учешће неплаћеног оглашавања износи 5,07%.

Увидом у аналитичку картицу добављача „Алтернативна телевизија“ д.о.о. утврђено је да је ова телевизија Уједињеној Српској фактурисала услуге медијског представљања у износу од 64.039,95 КМ.

У складу са наведеним, оглашавање путем „Алтернативне телевизије“ д.о.о. Бања Лука које странка није имала обавезу платити износило би 3.246,83 КМ, што предствља донацију политичкој странци у наведеном износу.

С обзиром да је „Алтернативна телевизија“ д.о.о. Бања Лука током 2020. године имала склопљен уговор са Градом Добојем о јавној набавци услуга медијског праћења градоначелника, представника Градске управе Добој и промоције локалне заједнице, у износу од 117.000,00 КМ, Уједињена Српска је остварила донацију „Алтернативне телевизије“ д.о.о. Бања Лука која је одредбама члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака, забрањена.

Странка је у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака била обавезна успоставити евиденцију о неновчаним донацијама и исте евидентирати у пословним књигама и пријавити у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину.

с) Уједињена Српска је остварила новчане донације физичких лица чији идентитет није утврђен, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака.

Уједињена Српска је у обрасцу 3-а (Прилози физичких лица) годишњег финансијског извјештаја исказала прилоге у износу од 368.750,00 КМ.

Странка је издала 53 потврде о примљеној донацији физичких лица које не садрже податке о броју личног документа физичког лица, а на 42 потврде, односно за 24 физичка лица донатора, странка није навела адресу и мјесто пребивалишта физичких лица, те се идентитет донатора не може са сигурношћу утврдити.

Централна изборна комисија БиХ, се у складу са чланом 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака обратила донаторима странке са захтјевом да одговоре да ли су у 2020. години дали новчану донацију Уједињеној Српској, те наведу износ донације и датум уплате средстава³.

-На захтјев Централне изборне комисије БиХ одговорило је 12 донатора Уједињене Српске који су потврдили да су дали донације у укупном износу од 100.700,00 КМ. Једно физичко лице је у свом одговору потврдило да је уплатило чланарину за 2020. годину у износу од 3.300,00 КМ у своје име и у име још једног физичког лица.

-Једно физичко лице, чије је донације странка пријавила у износу од 15.000,00 КМ, је у свом допису⁴ потврдило да је дало прилог странци у износу од 5.000,00 КМ.

-Два физичка лица, чије је донације странка пријавила у износу од 12.100,00 КМ нису одговорила на захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, иако су им пошиљке уредно уручене.

-Два физичка лица, чије је донације странка пријавила у износу од 15.000,00 КМ нису примила захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине. Пошта је пошиљке вратила са знаком да су физичка лица одселила са наведене адресе.

С обзиром да два лица којима је уручен захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине да одговоре да ли су политичкој странци дали донације, нису одговорила, да је једно физичко лице само дјелимично потврдило износ пријављене донације и да за 24 физичка лица странка није навела адресу и мјесто пребивалишта, Служба за ревизију за донације у износу од 22.100,00 КМ не може потврдити да су у извјештају пријављени стварни донатори Уједињене Српске.

Имена уплатилаца донација, наведена на изводима са трансакцијских рачуна странке, а имајући у виду предходно наведено, не могу се сматрати довољним доказом за потврђивање идентитета донатора.

д) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и 15.1 став (1) Изборног закона БиХ.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и друге финансијске документације, утврђено је да Уједињена Српска није водила правилне и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама, што је супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Годишњи финансијски извјештај за 2020. годину странка није попунила у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени

³ Захтјеви према осам донатора су послати на адресе које је политичка странка навела на потврдама о примљеним донацијама. Странка није на 42 потврде о примљеним донацијама навела адресе и мјесто пребивалишта донатора, те су захтјеви према десет донатора упућени на адресе које су наведене у изводима са трансакционих рачуна.

⁴ Изјава физичког лица број: 03-07-6-731-35/21 од 24.10.2020. године.

гласник БиХ“ број 96/13 и 89/16) - у даљем тексту: Правилник, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) У финансијском извјештају странка није пријавила комплетну организациону структуру у складу са чланом 10. Правилника.

Увидом у уговоре о закупу утврђено је да је странка користила пословне просторе, а при томе у својој организационој структури није исказала сљедеће општинске одборе: Станари, Пелагићево, Котор Варош, Осмаци, Модрича, Нови Град, Србац, Фоча, Љубиње, Вишеград, Петрово, Соколац, Угљевик, Лопаре, Ново Горажде, Козарска Дубица, Чајниче и Лакташи, те градске одборе: Приједор и Бања Лука, као и одбор Брчко.

- (2) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације, утврђено је да Уједињена Српске није успоставила потпуне и тачне евиденције о приходима странке, те исте није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају.

- Прегледом документације утврђено је да странка није успоставила правовремене евиденције у пословним књигама, те да је чланарину у износу од 900,00 КМ, коју је физичко лице уплатило у 2019. години, евидентирала у пословним књигама и у годишњем финансијском извјештају у 2020. години.

Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала чланарине у износу од 29.994,50 КМ, док је контролом извода са трансакционих рачуна утврђено да су физичка лица, у току 2020. године, уплатила чланарине у износу од 29.094,50 КМ.

Неуспостављањем правовремених евиденција странка је погрешно исказала износ примљених чланарина у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 13. Правилника.

- У обрасцу 3-ф странка је исказала приходе из буџета у износу од 254.568,38 КМ. Контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да приходи из буџета износе 253.638,38 КМ.

Такође је утврђено да је странка прилог физичког лица у износу од 930,00 КМ исказала као приход из буџета, чиме је прекршила одредбе члана 14. и 19. Правилника.

- Уједињена Српска је исказала приходе из буџета Града Бања Лука у износима од 22.401,19 КМ и 212.233,09 КМ. Контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да је из буџета Града Бања Лука на рачун странке уплаћено 22.401,19 КМ, а да је износ од 212.233,09 КМ уплаћен из буџета Републике Српске.

Странка је у обрасцу 3-ф исказала приходе из буџета Босне и Херцеговине у износу од 13.179,02 КМ, док је контролом извода са трансакционог рачуна утврђено да је странка из буџета Босне и Херцеговине примила средства у износу од 10.000,00 КМ.

Такође, странка је у обрасцу 3-ф годишњег финансијског извјештаја исказала приход из буџета Општине Дервента у износу од 1.404,40 КМ, а контролом је утврђено да је ова општина на рачун странке уплатила средства у износу од 3.015,60 КМ.

Анализом извода са трансакционих рачуна утврђено је и да је странка у 2020. години остварила приходе из буџета Града Требиња у износу од 1.567,82 КМ, а да исте није исказала у обрасцу 3-ф годишњег финансијског извјештаја.

Погрешним евидентирањем нивоа власти из чијег буџета су исплаћена средства странци, Уједињена Српска је прекршила одредбе члана 19. Правилника.

- У пословним књигама и обрасцима 3 (извори финансирања) и 3-е (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу платити) странка није исказала неновчане донације по основу вођења плаћене изборне кампање на друштвеној мрежи „Facebook“, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 18. Правилника.

- (3) Политичка странка није правилно исказала расходе у обрасцима 4. (укупни расходи политичке странке), 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) и 4.2 (трошкови пропаганде) финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 21., 22. и 23. Правилника.

Странка није успоставила и водила аналитичке евиденције о трошковима по мјесту настанка трошка, тј. за сваки организациони дио појединачно, нити је у годишњем финансијском извјештају трошкове исказала у обрасцима 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) за сваки организациони дио појединачно, чиме је прекршила одредбе члана 7. став (2) Правилника.

Странка је имала обавезу да настале трошкове распореди по мјесту настанка трошка, односно исказе по одборима.

- Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају за Главни одбор исказала трошкове закупа пословних простора у износу од 113.392,71 КМ.

Увидом у документацију утврђено је да су трошкови закупа Главног одбора и општинских одбора странке за које Главни одбор плаћа закуп исказани у једном износу као трошак Главног одбора.

Увидом у уговоре о закупу пословних простора, утврђено је да су трошкови закупа пословних простора које су користили сљедећи одбори: Теслић, Станари, Пелагићево, Пале, Кнежево, Котор Варош, Осмаци, Шипово, Братунац, Хан Пијесак, Модрича, Нови Град, Власеница, Невесиње, Билећа, Рудо, Љубиње, Србац, Прњавор, Фоча, Вишеград, Петрово, Соколац, Угљевик, Лопаре, Ново Горажде, Козарска Дубица, Чајниче, Лакташи, Приједор, Источна Илиџа, Дервента, Источно Ново Сарајево, Бијељина, Требиње и Бања Лука, као и одбор Брчко, у 2020. години износили 118.929,40 КМ.

Такође, увидом у пословне књиге и контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да је странка у 2020. години евидентирала трошкове закупа који се односе на 2019. годину у укупном износу од 1.521,73 КМ.

- Уједињена Српска није пријавила и није евидентирала трошкове изборне кампање који су настали промовисањем кандидата на друштвеним мрежама, што је супротно одредбама члана 21. и 23. Правилника.

Такође је утврђено да странка није пријавила и није евидентирала све трошкове изборне кампање ни у постизборном финансијском извјештају, што је супротно одредбама члана 12. став (3) Закона о финансирању политичких странка и одредбама члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Настале трошкове странка је имала обавезу пријавити у обрасцу 4.2 финансијских извјештаја.

- Странка је трошкове по рачунима добављача „Телевизија КЗ“ д.о.о. Прњавор у износу од 25.000,00 КМ, „TQNet“ с.п. Требиње у износу од 3.750,00 КМ и „World Media“ д.о.о. Бања Лука у износу од 15.000,00 КМ исказала у пословним књигама као трошкове непроизводних услуга, али исте није исказала у обрасцу 4.2 (трошкови пропаганде).

- Уједињена Српска је рачун добављача „Алтернативна телевизија“ д.о.о. Бања Лука број: FAPP-20-00007 од 20.10.2020. године у износу од 12.729,60 КМ у својим пословним књигама и у годишњем финансијском извјештају евидентирала у износу од 10.389,65 КМ те је трошкове пропаганде и своје обавезе исказала мање за 2.339,95 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 21., 23. и 24. Правилника.

- Увидом у аналитичке картице датих аванса, утврђено је да странка у својим пословним књигама исказала салдо на дан 31.12.2020. године у износу од 9.173,63 КМ. У оквиру овог

износа евидентрано је и плаћање трошкова рекламе и пропаганде правном лицу „Рекламе Дарко“ ПР с.п. Лакташи, у укупном износу од 4.261,14 КМ.

С обзиром на то да странка у својим пословним књигама исказује дате авансе правним лицима, евидентно је да странка не исказује све своје трошкове, те нема тачне евиденције о својим трошковима и обавезама.

(4) Уједињена Српска није у годишњем финансијском извјештају евидентирала и у пословним књигама правилно исказала обавезе према добављачима на дан 31.12.2020. године. Такође, странка није извршила усаглашавање међусобних обавеза и потраживања са добављачима, што за резултат има погрешно исказане обавезе странке, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

- Странка је у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају, а због погрешног евидентирања књиговодствених исправа, исказала обавезе према добављачима: „Гастро империјал“ д.о.о. Бијељина у износу већем за 832,50 КМ и „Алтернативна телевизија“ д.о.о., Бања Лука у износу мањем за 2.339,95 КМ.

- У годишњем финансијском извјештају странка је исказала обавезе према добављачу „Астра Медиа“ д.о.о. Бања Лука у износу од 5.850,00 КМ. Увидом у Извод отворених ставки на дан 31.12.2020. године, који је странка доставила, утврђено је да странка нема обавеза према овом правном лицу.

- Уједињена Српска је у обрасцу 5 (обавезе) исказала обавезе према добављачу „Темпо градња“ д.о.о. Бања Лука у износу од 7.038,72 КМ, што не одговара подацима које је доставио добављач. Према подацима из Извода отворених ставки добављача на дан 31.12.2020. године, странка није имала обавеза према овом правном лицу.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају према добављачу „Нова опрема“ д.о.о. Бања Лука исказала обавезе у износу од 10.387,86 КМ. Увидом у Извод отворених ставки добављача на дан 31.12.2020. године, утврђено је да странка нема обавезе према овом правном лицу.

(5) Прегледом финансијске документације политичке странке, утврђени су недостаци код рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

- Увидом у рачуне „Гастро империјал“ д.о.о. Бијељина број: 197/20 од 28.09.2020. године у износу од 372,50 КМ, број: 219/20 од 09.10.2020. године у износу од 460,00 КМ, број 251/20 од 02.11.2020. године у износу од 794,50 КМ и број: 261/20 од 09.11.2020. године у износу од 477,00 КМ утврђено је да на рачунима није наведен број лица која су користила смјештај као ни њихов идентитет.

- На рачуну добављача „Зоки“ вл. М. Лукић, Бања Лука, бр. ФЖ/5173/20 од 01.04.2020. године у износу од 10.000,00 КМ као назив артикла наведен је хуманитарни пакет, без спецификације о артиклима које пакет садржи.

(6) Потврде о примљеним прилозима, које је издала Уједињена Српска, нису у складу са одредбама члана 6. Правилника, док једном донатору потврда није ни издата.

У годишњем финансијском извјештају за 2020. годину странка је у обрасцу 3-а исказала прилоге физичких лица у укупном износу од 368.750,00 КМ.

Уједињена Српска је доставила 53 потврде о примљеним прилозима у укупном износу од 361.250,00 КМ. Увидом у изводе са трансакционих рачуна утврђено је да је једно физичко лице дана 05.02.2020. године дало прилог странци у износу од 7.500,00 КМ, за који странка није издала потврду о примљеним прилозима.

Поред наведеног, а увидом у потврде о примљеним прилозима које је странка издала физичким лицима утврђено је да образац потврде не садржи број личног документа. Такође увидом у достављене потврде утврђено је да странка на 42 потврде није уписала адресу и мјесто пребивалишта лица које је уплатило прилог, што је супротно одредбама члана 6. Правилника.

У складу са одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине /прилога, име и презиме /назив донатора, број личног документа /идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта /сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлаштеног лица.

Трошкови кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁵ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, на основу броја бирача, Уједињена Српска је могла потрошити 414.419,22 КМ.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, у сврху изборне кампање исказала трошкове у износу од 361.081,24 КМ.⁶

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Уједињеној Српској да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да програм утрошка средстава сачињава на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима, те да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са програмом утрошка средстава,*
- *да води тачне и правилне евиденције о примљеним прилозима без обзира на који начин их остварује,*
- *да се не финансира из извора који су забрањени,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких*

⁵ Члан 15.10 став 2. Изборног закона Босне и Херцеговине прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

⁶ Наведени износ није коначан јер би исте требало увећати за трошкове изборне кампање који су настали промовисањем кандидата на друштвеним мрежама, као и трошкове рекламе и пропаганде у износу од 43.750,00 КМ, а које је странка евидентирала као трошкове непроизводних услуга, те увећати за износ од 2.339,95 КМ по основу погрешно евидентираног рачуна „Алтернативна телевизија“ д.о.о. Бања Лука број: FAPP-20-00007 од 20.10.2020. године.

странака и Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака.

Такође се препоручује:

- *да успостави евиденције о приходима и расходима по организационим одборима, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање и*
- *да изврши усаглашавање својих обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у својим пословним књигама.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Уједињена Српска није доставила примједбе на мишљење ревизора и налазе ревизије дате у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Шеф Службе за ревизију

Mr.sc Хасида Гушић